

КІЭЛЭПЛУХЭР ЗЭНЭКЪОКЪУГЬЭХ

2008-рэ ильясым къыщегъэжьагъэу
кіэлэцыкыу ыгыыпшэхэм яофышэхэм
яреспубликэ зэнэкъоху Адыгейим
щызэхашэ. А уахътэм къыклоц аш
кіэлэплу 332-рэ хэлэжьагъ.

«2016-рэ ильясым икіэлэплу»
зыцэ зэнэкъоху Адыгейим
щыкуюагъэм икіэуххэр мы ма-
фэхэм зэфахысыжыгъэх.
«Ильясым ианахь кіэлэплу дэгүү» зыфиорэ щитхууцлэр
къыдихыгь станицэу Джаджэм
икіэлэцыкыу ыгыыпшэу N 7-м
яофышэу Алла Беленкэм.

Ильяси 8-кэ узкіэлэбэжь-
мэ, АР-м и Лышьхэ иуна-
шьоклэ алерэу мы зэнэкъохуу
республикэм щыкуюагъ.
Кіэлэеаджэхэм зэнэкъоху афы-
зэхашэхэр афэдэу кіэлэплю-
хэри зыкіэгүшүнхэ, ыпекіэ
лъыкіотэнхэм фэзыщэнхэ
юфтхабзэу ар щылэ хууѓэ.
Джы ильяс къэс аш нахыбэ
хэлажьэ, кіэлэеаджэхэм
афэдэу кіэлэплюхеми ахьщэ
шүхъафтынхэр къахых, яшти-
хуу ало, яофышэн имэхъанэ
къаэты. Джары зэнэкъохуу
пшьэрлыгъ илэри.

Зэхэшаклохэм къызэрало-
рэмкэ, мы зэнэкъохуу кіэлэ-
лэплю сэнэхъатым ныжыкіхэр
къыфейтэх, кіэлэплу ізпэла-
сэхэр къыхэгъэшыгъэнхэмкэ
ишүагъэ къэкло.

Мы ильясым республикэм
ирайонхэм ыкы иквальхэм къа-
рыкыгъэ нэбгырэ 15 зэнэкъо-
кум хэлэжьагъ. Ахэм ашы-
щэу 13-р кіэлэплу, 2-р музы-
кэр языгъэхыгъ кіэлэеаджэх.

Зэнэкъохуу уцугууитлоу
къуагъэ. Алерэм адре ильяс-
хэм афэмийдэу кіэхэр хэтыгъэх.
«Визитная карточка» зы-
фиорэ лъэнэнкъомкэ кіэлэ-
плюхэм шхъаихыгъ занятие-
хэр зэхагъэх, Интернетыр
агъефдээ яофышлакэ къагъэ-
льгыуагъ. Методическое ыкы
авторскэ материалхуу ялехэр
къыралотыкыгъэх. Ахэм зекі-
ми яшүагъэ къэклоуагъ кіэлэплуу

Балл пчагъэу къахыгъэм-
кэ, къеѓэхъгыум къызэрэшты-
туагъэу, Алла Беленкэм алерэ
чыпилэр къыхыгъ ыкы сомэ
мин 50 фагъашшошагъ. ып-
шэкіэ зыцэ къетуагъэхуу
Ларина Берчун, Елена Сар-
кисовам, Анна Баранник ыкы
Думаныш Жаннэ призер хуу-
гыгъ ыкы сомэ мин 30 зы-
рыз афагъашшошагъ.

Джы кіэлэеаджэм и Мафэ
ехуулэу ахэм афэгушоштых
ыкы къалэхыгъэ шүхъаф-
тынхэр аратыжыштых.

СИХЬУ Гощнагъу.

МЭКЪЭГЬЭИУ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние адыгэ
шүуашэм и Мафэ Ионыгъом и 28-м щыклоц. Мэфэкл
концертэм, театрализованнэ къэгъэлэгъонхэм ауж адыгэ
джэгур зэхашэшт.

Мэфэкл зэхахьэр сыхъатыр 18:30-м аублэшт.

Ионыгъом и 28-р адыгэ шүуашэм и Маф Лъэпкъым ынапэ агъэдахэ

«Налмэсым» ихудожественнэ
пащэу Хъоджэе Аслын къызэр-
этиуагъэу, театрализованнэ
едзыгъохэр артистхэм къагъэ-
лъэгъоштых, къашхохэр къа-
шыгъоштых, адыгэ шүуашэм
ехылэгъэ къэбархэр къало-
тэштых.

Адыгэ шүуашэр дунаим на-
хышлоу щашэнным фэш «Нал-
мэсым» ишүүшагъэхэм мэхъэнэ
ин ятэты. Олимпиадэ джэгун-
хэу Шъачэ щыклюагъэхэм якуль-
турне юфыгъохэм «Налмэсир»
ахэлэжьагъ. Бэрэдж Дианэ,
Ейдж Гушъао, нэмыйк артист-

хэм Урысыем и Президентэу
Владимир Путинир къызякыла-
лээм, нэпэеплэ сурэтэу атры-
хыгъагъэр тарихын инэктуб-
хохэм шүкіэ къахэнагъ.

Рио-де-Жанейро щызэхашэ-
гэе Олимпиадэм тильэпкъэйбуу
Мурдрэнэ Бисльян дзюдомкэ
дышье медалыр къашыдихыгъ.
Спортым илыхуу жыщапулыгъ
Адыгэ Республике къызыра-
гъэблагъэм, ти Лышьхэу
Тхъакуушынэ Аслын гүшүэгъу
фэхүгъ. «Налмэсым» икъэ-
шүуаклохэр залым чіэтхэу
хууѓэшлагъэм хэлэжьагъэх.

Адыгэ шүуашэр ашыгъэу ти-
аристхэр пчагум щыуджыгъэх,
тильэпкъ ынапэ агъэдэхагъ,
чемпионым къидэшшуагъэх.

— Республике имэфэкл
ехуулэу Мыекьюапэ тыкъэ-
клоц, — къытalyагъ Мурдр-
энэ Бисльянэрэ Джэдью Ануар-
эр. — «Налмэсым» икъэшшуа-
клохэм тауыкэ тшоигыу.

**ЕМТЫЛЛЬ
Нурбый.**

Сурэтим итхэр: «Налмэсым»
икъэшшуаклохэр зэхахьэм хэ-
лажьэх.

ТИГЪЭЗЕТЕДЖЭ ЛЪАПІЭХЭР!

Кіэтхэгъу уахътэр макло. Блэкыгъэ ильясхэм ялъытыгъэмэ, гъэ-
зет кіэтхапкээр хэвшыкыу къеѓыхыгъ. Ар къызхэкыгъэр социальнэ
мэхъянэ зиэ гъэзетхэу Урысыем къыщыдэкырэмэ ясатырэ тызэрэ-
хэууагъэр ары.

2017-рэ ильясым иапэрэ кіэлъэныкъо тельйтэгъэ гъэзетэу «Адыгэ
макъэр» мыш фэдэ уасэхэмкэ къышутхыкын шүульэкыщ:

тхъамафэм 5 къыдэкырэ гъэзетэу 52161-рэ индекс зиээр сомэ
626-рэ чапыч 70-кэ; заом ыкы юфышэнным яветранхэм апае 52162-
рэ индекс зиээр сомэ 608-рэ чапыч 58-кэ.

Ныбдэгъу лъапіэхэр!

Гъэзетым ыуасэ къызэрэхыгъэр
къызфэхъуугъэфед,
шүуклатх лъэпкъ гъэзетым.

НЕПЭ — КІЭЛЭПШУМ И МАФ

Гуетыныгъэ афыри

Ны пэпчь исабый кіэлэцыкъу йыгыплем ритыным ыпеке арзыекефшт арзийкъу йыгыплем кіэлэпшур зыфедэштим езгэгумэкъы. Гукэйту зыхэл цыф дэгүү исабый кынфэзэзэг хүмэ шлонгью аш пешшорыгъашуу кіяупчэ.

Сабыйхэр шу умыльгъухэу кіэлэпшур улжжэн зэрэмийтэшкынтыр хэтки нафэ. Аш да-

клоу, щэлэгъашо зэрэхэлтийн

фаер мы сэнэхьатыр кынхэ-

зыхэхэрэм дэгьюу кагурэо.

Зигугуу къэтшыщ кіэлэпшур

Іепэласэр Мыекуапэ дэт кіэлэ-

цыкъу йыгыплем N 6-м иофы-

шэу Шэуджэн Сайд ары. Цы-

хэе зыфашырэмэ ыкы иоф-

шэнкэ эицшитху аорэ кіэлэ-

пшум аш ашыц. Ашшэрэ гээ-

сэнгээ зэригъотыгъэ иоф-

шэн фэшшыкъу зигъецакъэр

ильтэситу хугъэ. А уахтэм

кыкъоц аш сабый горэм тэ-

куугъэ аш ыгу хигъекыгъэу

кынхэгъэгъэ.

Сайдэ илакъоц Блашэп-

сынэ Испухэм ашыц. 1989-рэ

ильтэсим дышье медалькэ

гурит еджаплэр кынхуигъ.

Адигэ къэралыгъо универси-

тетим филологиекъе ифакуль-

тет кынхуим, сабыйхэр шу

ельэгъухэти, ахэм япунгъэ-
гэсэнгээ ишьэфхэм зашигъэ-
гъаэ шлонгьюу кіэлэцыкъу
йыгыплем кіэлэпшур лухъагъ.
Зэрригъэжъагъэр кіэлэпшур
иепшэгъо ары. Джы ильтэситу
хугъэ а иофшэнэм ежэ зы-
фэгъэзагъэр. «Непоседа» зы-
фиорэм инахыжк куп мы
ильтэсим чигъекъи, джыри нахь
цикъуухэр ыштагъэ.

Сайдэ сабыйхэм дахэу адэ-
зекло, щэлэгъашо афыри. Исенхэхат хэшыкъи дэгьюу ылэ-
кынхэзэригъэхъагъэм кынхэкъе
егъэджэн иофхабзэхэр гэшш-
гёнэу зэхищэнх ельэкъы. Мэ-
фэкэ мафхэм яхуулэу утрен-
ник гэшшэгъонхэр егъэхъазы-
рху, нытыхэр кынхэгъэблэгъэх.

Жабзэм ихэгъэхъонкы, хын-
сап урокхэр клох хуими нэ-
рлыгъуу иопыгъухэр егъэф-
дэх. Лэнстэр дэгьюу агъэб-
зэнх, пластилином джэгуга-
лэхэр хашыкъынхэм, сурэт
ашынхм фэкъулаеу сабыйхэр
фегъасэх. Кіэлэгъаджэхэм
кынхэзэрапомкэ, аш кытлуп-
шыгъэ кіэлэцыкъуухэр зэхэш-
гъошх, гэдэгъошх, япторэр
псынкэу аххэх. Аш фэдэу
ыгу етгэгъэу иоф зэришэрэм

кынхэкъеу кынхэлажъэхэми,
зисабый ыгъэсэрэ нытхэм
Сайдэ шхъэкэфэнгъэхъы-
фашы, кынхэразэх.

Сабыйхэр шу ылъэгъухэр,
мынш фэдэ иофшэн мыншкэм
ыгу етгэгъэу фэлэжъэнх кын-
хэзэгъигъэми лъялэе ыншэу
шытэп. Ежэ Сайдэ сабый цы-
къуухэр Даринэрэ Дианэрэ иплух.
Ар кынхэдэлтизээ, ежэни ми-
фэдэхэу адэр кіэлэцыкъуухэм
афыщыт.

Обществэм инеуцээ ма-
фэр сабыйхэр кынхэзэхъэр
арых. Арэу зынштикъи, ахэм
тагъэгумэкъын, таласа-
кын, тынаэ атдэгъэти фэе,

— иоф Сайдэ. — Сабыйхэр
къэгъухэр къодыекъ икъирэп.
Ахэм икою уапыльын, улзэл-
жъэн, япсанаунгъэ уфээтийн
фэе, идэбныгъэ, цыфыгъэ азды-
гагъэ ахэлтханым удашш-
хахмэ ары цыф тээ зы-
хуущтхэр.

Цыфыгъэ дахэм уасэ фашэу
ылъунхэр ишьэриль шхъялэу
елтыте Сайдэ. Исенхэхаткэ
Іепэлэсэнгъэ икъу іеклэль. Кіэ-
лэцыкъу пэпч «Лункыбзэ»
кынхэфгъоты, ишьэдэкъижк зэ-
рэинир кынхуриозэ, кіэлэцы-
къуухэм ренэу ынаэ зэрэтийн
фаер куу аххэшэ.

КИАРЭ Фатим.

Сэ ильэсипл хугъэу Адигэ къэралыгъо
университетим сицеджэ. Тыгъуасэ фэдэу
сыгу къэкынхы аш сянэрэ сятерэ
сызычагъэхъагъэр, джарэу псынкэу уахтэр
къуагъэ. Къэкьорэ гээм еджэнир къэсүхуушишт,
сэнхэхат зээгъэгъотыгъэу университетим
сыкычагъишишт.

Ильэсипл хугъэу къыкъоц кіэлэгъэджабэмэ иоф кынхэдашлагъ, шэлэнгъэхъэр тагъэгъотыгъэх. Бзэмрэ литературэмрэкэ ары
еджэнир къэтхуимэ иоф зэрэшшэштэри. Ахэр нахь куу
зэрэшшэштхэм ыкы сабыйхэм ягъэсэнгъэ-пүнгэгъэкэ икою
зэрэдгъэфедэштхэм ашшэрэ еджаплэм тышыфагъасэ. Лекци-
хэм тызэрядэурэм нэмикъеу гэцэктэнэу кынхатхэрэм иоф
адэтшэ, бзэм ыкы литературэм афэгъэхъигъэ конференци-
хэм тахэлжээ. Джы зытушштийнэу ыкы тишэнгъэхъэр къэд-
гъэльэгъонхэр практикэм тагъэкъуагъ.

Сэ республике гээзетэу «Адигэ макъэм» сицши. Апэрэ
мафхэм къащегъэхъагъэу сицогъэшэгъонхэр гээзет нэкүбьюхэм
къархэхъэрэм сяджагъ. Журналист Іепэласэхэм жанрэ зэ-
фэшхуаффхэр фэкъулийхэр зэрагъэфедэхъэрэ слэгъуагъ. Ахэм
афэдэу сицху сицогъу.

Бзэр нахь дэгьюу ыкы нахь куу зэрэбгъэфедэштим ты-
фагъасэ. Тиадыгабзэ бай дэд, изы макъи, изы гуши мэ-
хьанэ гээнфагъэхъэр къархыкъынх альэкъишишт. Сид фэдэрэ
гупшиши кынхуришишт, ямашыкъеу дахэу мэу, мэкъе
лужхуим къагъэдахэ.

Сицфеджэр сэнхэхатыр сицу рихъэу къыхэсхыгъ. Ар тапекэ
къэгъэшшикъэхъынэу сицай. Практикэм сицу фэшагъэу сицпиль.
Иофшэн гэшшэгъонхэр сапэ ильх. Сызэрэхъигъэ журналист
тэу Шаукъо Аслангуашэ къэбар кіялхэр, зэдээхынир, кор-
респонденциер, нэмикъхэри зэрэбгъэпсийштхэр кынхуутиштэх
ыкы сегъашшэх.

Цыфыкъэхэм нэуасэ сафэхуу, кынхуутиштэх кынхуутиштэх
къыззэлэсэгъахъех, иофшэн нахь сицу фаблэу мэхъу. Адиг-
габзэмрэ урысъбзэмрэ, адигэ литературэмрэ урыс литературэм
къынхэзэхъыгъэхъэмкэ сицэгъожьырэп. Талзки ахэм
иоф зэрарысшшэштим сицэгушууки.

МАФЭ Аминэт.

ТХЬАМАФЭМ ИХҮҮГЭ-ШІАГЬЭХЭР

Адигэ Республиком хэгъэгүү къоцл иофхэмкэ и Министерствэ
къынхэзэрийрэмкэ, йоныгъом и 12-м къынхэзэхъагъэу и 18-м
нэс Республиком бзэджэшшэгъэ 57-рэ Ѣынхэзэхъагъэ.

Ахэр: цыфыр аукынгъэу 1, тигъуа-
хъэхэу 22-рэ, хүнкээн бзэджэшшэгъэу
1, гэццэгъэ зыхэль зы бзэджэшшэгъэ,
нэмикъхэри. Экономикэм ылтынкъоц
хэбзэгъэцүгъэр гэгогуу 12-рэ аукын-
гъэхэу хэбзэхъумэко куулкъуухэм къы-
хагъэштыгъ. Бзэджэшшэгъэ зыхэхъэгъэ
нэбгыре 39-рэ агъэунэфыгъ, зэхахын
альэкъыгъэр процент 70-м хэху.

Блэгъигъэ тхъамафэм Адигеим иго-
хъум хэгъэ-ш!эгъи 9 къатехъухъагъ. Ахэм
нэбгыре 2 ахэкъодагъ, нэбгыре
10-м шьобжхэр атешагъэхъагъ. Еш-
уаульгъэ рулем къэрихъуу водитэ
44-рэ къаульгъэ, тигъуаукынх
ишапхъэхъэр гэгогуу 3246-рэ аукын-
гъэхъэу къыхагъэштыгъ.

Иофшр хыкъумын зэхифышт

АР-м хэгъэгүү къоцл иофхэмкэ и
Министерствэ экономикэм Ѣынхэзэхъын-
хэмкэ ыкы къолхъе тигъуаукынх
ишапхъэхъэр гэгогуу 3246-рэ аукын-

гъэхъэу къынхэзэхъэм зэхажэгъэ оперативнэ
иофхабзэхъэм къаклэлькъоц, къэралы-
гъюю бюджетэм емьпхыгъэ фондын къы-
тупшыгъэ аххэшэр зищыкъагъэм пэ-
лиамыгъэхъагъэу агъэунэфыгъ. Поли-
цийскъэхъэм аугъоигъэ материалхэм ыкы
прокуратурэм зэхижэгъэ уппъэлкъунхэм
ауж УФ-м и Следственен комитет
представлених Гээлорышилпээ Адиге-
им Ѣынхэзэхъэм псаунгъээр къэхъумэгъэнх
учреждением ибухгалтер шхъялэу
ылтынкъоц ыголовнэ иоф къынхэзэхъ-
ыгъ. Хэбзэхъумакъохэм зэрагъэзэн-
фыгъэмкэ, 2012 — 2014-рэ ильэс-
хэм къаклэцл шоцл зимиэ медицина
страхованием къынхэзэхъэм мэлхүү
бухгалтер шхъялэхъэр хэлбээзэ, еж-ејхы-
рэу ыгъээнэфэгъэ тигъуаукынх
иофшакъохэм агъэунэфыгъ. Зэрарыр
ыгъэфедэзэ сомэ миллион 32-рэ фэ-
диз зимишыкъэгъэ лъялхъохэм апэ-
иүигъэхъагъэу следствием къынхэзэ-
хъыгъ. Уголовнэ иофшр зэхахын ыкы
Мицкъоопэ къэлэхъэм хыкъумын іеклэгъэ-
хъагъ.

Ильэсий 5,5-рэ хыапсым чэсэшт

Гээлорышилпээ зыхэль бзэджэшшэгъэ
пчагъэ зезыхъэгъэ хуульфыгъэм ылъэ-
нхыкъоц къынхэзэхъэм хуульфыгъэм ылъэ-
нхыкъоц следствием зэхифыгъ. Мицкъоопэ ильэс
44-рэ Ѣынхэзэхъэм иофшр хуульфыгъэм ылъэ-
нхыкъоц риелторскэ фирмээ илэм иамал-
хэр къынхэзэхъэм апэлтээхъэмээ, пэсуплээ зэра-
гъэгъотынхэмкэ тын зэфэшхъаффхэр
къынхэзэхъэмээ. Нахьбэрэхъэм ахэр зан-зяя зимиэхъ-
хэр аригъэхъ. Аххэ тынхэр къаалэхъа-
нхыкъоц ишыкъиэгъэ тхыльхэр зээхъэмээ аригъэ-
дэлхэгъэхъ. Нэүжым къэралыгъо тын
тэлтэйтээхъ аххэшэр ежэ къынхэзэхъ-
хъыгъэштыгъ, аш изы лахь аригъэхъуу
къынхэзэхъыгъ аш изы лахь аригъэхъуу
къынхэзэхъыгъ. Мыш фэдэ бзэджэшшэгъэ
11-мэ фирмээ ишацэхъ аххэшагъэхъ хэбзэ-
хъумакъохэм агъэунэфыгъ. Зэрарыр
ыгъэфедэзэ сомэ миллионо 5-м хэху. Хыкъумын
унашью ышыгъэмкэ, ильэсий 5,5-рэ ар
хыапсым чэсэшт, джащ фэдэу сомэ
мин 50 тазырэу тигъуаукынх зээрарыр къа-
пакыгъэхъ аш изы лахь аригъэхъуу
къынхэзэхъыгъ. Мыш фэдэ бзэджэшшэгъэ
11-мэ фирмээ ишацэхъ аххэшагъэхъ хэбзэ-
хъумакъохэм агъэунэфыгъ. Зэрарыр
ыгъэфедэзэ сомэ миллионо 5-м хэху. Хыкъумын
унашью ышыгъэмкэ, ильэсий 5,5-рэ ар
хыапсым чэсэшт, джащ фэдэу сомэ
мин 50 тазырэу тигъуаукынх зээрарыр къа-
пакыгъэхъ аш изы лахь аригъэхъуу
къынхэзэхъыгъ. Мыш фэдэ бзэджэшшэгъэ
11-мэ фирмээ ишацэхъ аххэшагъэхъ хэбзэ-
хъумакъохэм агъэунэфыгъ. Зэрарыр
ыгъэфедэзэ сомэ миллионо 5-м хэху. Хыкъумын
унашью ышыгъэмкэ, ильэсий 5,5-рэ ар
хыапсым чэсэшт, джащ фэ

 УНЭХЭР ГҮЭКІЭЖЫГҮЭНХЭМ ЕХҮҮЛІАГЬ

Агъэцэк I Эжьыгъэр макъэп

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэр капитальнэу гъэцкэлжээгъэнхэмкІэ Пэлльэ кІэкІ зиІэ планэу мы ильэсүм тельытагъэр зэрэзэшуа-хырэм зыщыдгъэгъуазэ тшІоигъоу джы-рэблагъэ тыІукІагъ мы ІоффшІэнымкІэ Адыгэ чыпІэ фондым ипащэу Пшыгъонэ Руслан.

Аш къызэрэтфилогъамкى،
пэлээ кىækى зىلە планым тە-
гъэспىكىڭىز 2016-рэ иль-
сым квадратнэ метрэ 146000-
рэ хъурэ унэ 57-рэ Адыге-
им щагъэкىڭىز. А Йошىز-
ным муниципальнэ гъэспىكى
зىلە къэлэ ыكى райони
9 хэлажьэ. Зекىз унэхэм
ягъекىڭىزин сомэ миллион

хъэблэг къэлэг псэүпилр» — сомэ мин 65-кіэ, муниципальнэ гъэпсыкіэ зиіэ «Джэдже районыр» — сомэ мин 612-кіэ.

Руслын кызыэрэтиуагъэмкіэ, мы ильэсым агъэцакіэ зэкіэ хэбзэгъэуцуугъэм ыгъэнэфэрэ товшлэн пстэури. Гушылэм пае, къалэу Мыекъуапэ фэтэрыбэу зэхэт унэ 23-рэ щагъэ-

Цыфхэм атырэ ахьшэ Йахым икъэугъоин республикэм процент 53,9-м щынэсыгъ. ЗэкІеми анах дэгъоу цыфхэм яахьшэ Йахь Мьеқъуапэ кыщаугъои. Процент 65,1-м нэсигъ зиахьшэ Йахь къэзытихэрэм япчъагъэ.

78-рэ пэүягъахь. Аш щылжэу сомэ миллион 74,9-р унэхэм ябысымхэм ахьщэлахьэу къатырэм къыхэкъы, сомэ миллионы 3,1-р чып! бюджетхэм къыхагаахь. Ахэм ямызакъо, унэкоммунальнэ хъызмэтым щылкорэ зэхъокыныгъэхэм Ыэпылэгъу афэхъугъэнэм фэгъэзэгъэ Фондым сомэ миллионы 3,2-рэ хъурэ мыльку Ыэпылэгъу къаритыгъ

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ябысымхэм зэдьрьеу щыт мылькур капитальнэу гъэцэ-кэжьыгъэным мы ильэсым мыльку Iахькэл къыкэлъяко-рэ муниципальне образова-ниехэр къыхэлажьэх: муници-пальне гъэпсыкэ зиэ «Къа-лэу Мыекъуапэ» — сомэ мил-лиони 2,2-кэ, муниципальне гъэпсыкэ зиэ «Тэхъутэмь-кьое къоджэ псэунлэр» — со-мэ мин 200-кэ, муниципаль-не гъэпсыкэ зиэ «Лъэустэн-

хэт уни 6 щагъэктэжьынэү щыт. Ахэм сомэ миллиони 8,5-рэ аялуга щагъяшт. Аш щыщэу сомэ мин 210-рэ муниципаль нэ гъэлсыкэ зиэ «Тэхүүтэ-мыкьое къоджэ псэуплэм» Кынхельхъэ. Непэ ехъулэу фэтз-рыбэу зэхэт уни 4 агъектэжьыг.

Адыгэхъялэ уни 3 щагъэкіэжынэу агъэнэфагь. Ахэм сомэ миллионы 2,3-рэ апэуа-гъехъацт. Джаш фэдэу Кощхэблэ районым сомэ мин 800 зыпэуухъацт зы унэ щагъэкіэжынэу планым кыде-ллытэ. Непэ ехъулэу агъэнэфэрэ ювшэн пстэури ащ щагъецекіэжы.

Джэдээ районым сомэ миллион 1,5-рэ пэуягъахыи, фэтэрыбэу зэхэт уни 7 щагъэклэжьыг. А пчагъэм Ѣщэумин 612-р муниципальнэ образованием ибюджет къыхилхъяа.

ХИЛТХВАА Б.
Теуцжөк районымкээ муниципальнэ гъэпсүкээ зиэ «Лъэустэнхъэблэ къэлэ псэуплэм» фэтэрьбыу зэхэт уни 3 щагъэ-кэлжыгь. Зэкэмкэй ахэм сомэмиллион 1,1-рэ апэулагъэхьягь. Аш щыщэу сомэм мин 65-рэ муниципальнэ образованиею ибюджет къыхэкыгь.

Красногвардейскому районным фетэрэйбэу зэхэт унитү щагыр цэкілжыгъ. Ахэм ацызэшьха-хыгъе Ioшшэнхэм сомэ миллион 1,1-рэ апэлухыгъ. А унэхэм яхыхыгъе Ioшшэн постэури аухыгъ.

Мыкъопэ районым фэтэры-
бэу зэхэт уни 8 щагъэцэкI-
жынэу ыкIи ахэм сомэ мил-
лиони 3,7-рэ аялгуягъехьанэу
а гъэнэфагь. Непэ ехүулэу уни-
тфыр а гъэцэкIжкынгь. Адрэхэм
джыри йошлэнхэр ашэклох.

Фэтэрыйбу зэхэт унэхэр ипальэм ехъулэй гъэклэжын гъэнхэр ыкли къеклощ ильэсүм тельтийтэгээ планым унэхэр хэгээуцогъэнхэр цыифхэм атефэрэ ахьщэ Iахыр дэгъоу ыкли ипальэм къызэратырэм бэкіэ зэрельтигъэр къыдэтлэйтээ а Ioшшэнэр республикэм зэрэщицэхэшагъэмкээ Русльян тызеупчынм къызэриуагъэмкіэ, тызыхэт ильэсүм иышлэ мазэ къыщуяла-гъэу шышьхъэум икъихъагъум ехъулэй республикэм сомэ миллиони 123,3-рэ къыщаугъоигь. Цыифхэм атырэ ахьщэ Iахырм икъэугъоин республикэм процент 53,9-м щынаасыгь Заклами анахь дэ

тъоу цыифхэм яахъщэ Iахь
Мыекъуапэ къышаугъои.
Процент 65,1-м нэсигэ зи-
ахъщэ Iахь къэзытыхэрэм
яячъагъэ. Гухэк нахь мы-
шэми, пчяагъэр Красногвар-
дейскэ районымкэ процент
53,8-м, Мыекъопэ районым-
кэ процент 53,5-м, Теуцожь
районымкэ процент 45,4-м,
Шэуджэн районымкэ про-
цент 44,7-м, Коцхъэблэ рай-
онымкэ процент 33,6-м,
Джэджэ районымкэ процент
37,2-м, Тэхъутэмыхъоэ рай-
онымкэ процент 35,1-м
ыкыи Алыгэкъадакэ про-

тъеунэфыкыгъэмкіе, фэтэрый-
бэу зэхэт унэхэр гъэкіжьы-
гъэнхэм ыльянныкъокіе муни-
ципальнэ гъэпсыкіе зилэхэм
чыфэ зытель ахэтэл. Чыфэхэр
бэу зэрэзтеохэрэм ыпкъ къи-
кіеу, дэо тхыльтхэр постэуми
афагъэхых, чыфэхэр зэра-
тъэгъужьынхэ фаер агу къа-
гъэкыжьы. Непэ ехүулэу чы-
фэу сомэ миллион 36,8-рэ къя-
гъэтыхыгъэным тельтигэгье
дэо тхыльт мин 15,3-рэ чыфэ
зытельхэм афагъэхыгъ.

Шэлтээ кIЭкI зиIЭ планын тегъэпсыкIыгъэу
2016-рэ ильясым квадратнэ метрэ 146000-рэ хурэ
унэ 57-рэ Адыгейм шаgъэкIэжкы. А Йофшэнным
муниципальнэ гъэпсыкIЭ зиIЭ къэлэ ыкIи райони
9 хэлдажьэ.

цент 32,9-м ашыктыгъэп. Джаш фәдәу къэлөгъэн фәе фәтәрыбызу зәхэт унәхэмкіәстүуми зәдүрьеу щыт мыль-кур гъэкіәжыгъәным мыль-ку Iaxъкіә хәләжъәгъенир цыфхэм ямызакъоу, къэралы-гъо ыккі муниципальны хәбззә къулыкъухәу зычіесхәрә ыккі зычіәмисхәрә унәхэр зиңхәрә хәләжъәнхә фәау зәрәщтыр. Мы лъэнныкъомкіә тофыр нахъ-къинэу зыышыгъәспысигъэр фед-еральнә ведомствәхәр ары. Гүшүләм пае, нахыбыбуу чы-фәхэр зытельхәм аышыых Адыгэ Республикам и МВД-рә МЧС-м икъулыкъоу Адыгэ Республикам щыңмәрә. Ап-рәэм чыфәу тельйор сомә мини-413-м, ятлонәрәм — сомә мини-115-м анасы Русьлан зәрәхи-

гъэлажьэхээ Адыгэ Республика и Премьер-министрэй Күмпүл Муратэ фэтэрыбэу зэхэт унэхэр гъэкэжьыгъэнхэм ехыилгээ ви-деоззэукигъухуух зэхицэхэрэм ахьщэр къэугъоигъэнхэм ѿльянкъоктэ иштогъэшхокъакто.

Цыифхэм къыхалъхъан фэе ахъщэ Iахъыр къэугъоигъэнным ыльэнъкъоклэ Ioфшлэнным культуре хэлтъхэгъэнным ехыллэгъэ Ioфыгъохэу Фондым зэрихъэхэрэм яшуагъэклэ тызынхэт ильэсым тельйтэгэе планыр дэгъоу зэрагъэцкэлжынрэм имызакъоу, планым джыри нэмүкл унэхэри хагъэуцожынхэ альэктыг. Джащ тэтэу 2016-рэ ильэсым Мыекъуаплэклэ ащ зы унэ хагъэуцожыг. Урамэу Разинным ыцлэ зыхынрэм тет унэу номерэу 6-м ышхъэ агъэцкэлжышт, ащ сомэ мин 500-м ехъу пэухъяшт. Мыекъопэ районымкэлэ поселкэхэу Тульскэмрэ Первомайскэмрэ адэтхэ унитлумэ гъэклэжын Ioфшлэнхэр ашыклоштых.

— Хэбээ қүлүкъухэмрэ об-
щественностьюрэ адьтийэ зэ-
пхыныгъэшүм ишүагъэкіе, —
кынчыагъ икіеухым Руслан,
— піэлъэ кіекі зиі планеу
2016-ре ильесым тельятағъэр
дэгъоу ыкіи шуагъэ кытейу
дгъеңкіекжынену тыштегүгъы.

2016-рэ ИЛЬЭСҮР — МЭШЛОГЪЭКЛУАСЭХЭМ Я ИЛЬЭС

Машлом пэлутхэу лывгээ зэрахьагъ

Икыгъэ лэшлэгъум ия 90-рэ ильэсхэм мэшлэгъэклосэ къулукъо Урысыем хэгъэгу клоцт Иофхэмкэ и Министерствэ хэтэу Иоф зышлэштигъэр 2001-рэ ильэсүм Президентэу В. В. Путиным инашьокэ Урысыем ошлэдэмыши Иофхэмкэ и Министерствэ икъутамэу ашлыжыгъагъ.

Тызхэт 2016-рэ ильэсүр мэшлэгъэклусэхэм я Ильэсүр МЧС-м ыншэнэфагъ. Къэралыгъошхом икъогупе пэпчч Иоф щызышлээр мэшлэгъэклусэхэм ягъехаагъэхэр зэфахысыжых, цыифхэр машлом щыухумэгэнхэм мышлэжьэу пылтых, къулукъум гъогу къыхъеу къыкүгъэр агу къагъекъыжы. Ильэсүм къыкюцт программаактэу къулукъум иззэхщэнкэ, иоффшэнкэ ыкти гъехаагъэхэр щыныхэмкэ аштагъэм Иоф ешэ. Аш чыпэ гъэнэфагъ щаубыты кадрэхэм ягъехаазырынрэ мэшлэгъэклосэ къулукъум зыгу етигъэу Иоф щызышлэгъэхэр ашыгъэгъэлжьупшэгэнхэмрэ.

Непэ зигугу къэтшыхэрэй ахэм ашыгъ, Адыгейим къышыхъугъэхэри къэлкүагъэхэрэй ахэтых, зэклэми ягуу пышынэу атэфэ.

Щитхъум иорден икавалер

Леонид Владимирович Майборода. Кротов-Щеглов зыфилорэ къутырэу Джеджэ райононым итыгъэм 1925-рэ ильэсүм къышыхъуг. Хэгъэгу эзшхом ылээ. Мыекьюпэ райононым мэшлэгъэклосэ имэшлэгъэклосэ-техничесэ техникумэ Харьков дэтыр къизиухыкэ Сахалин хэкум итэцэлкэло комитет айлакло, аш имэшлэгъэклосэ къулукъу ишащу къалэу Охра Иоф щешлэ. Нэужым Краснодар краим къагъекъожы, 1967-рэ ильэсүм къышегъэжьагъэу Адыгэ хэкум итэцэлкэло комитет и Къэралыгъо мэшлэгъэклосэ надзор инспекции ишащу къагъенефа.

И. Зайцевым Адыгейим Иоф шешлэфэ район пстэуми мэшлэгъэклосэ надзорын инспекционхэр ашызэхашгэгъэх. Заомре Иофимре апсыхъэгъэ-

лым СССР-м и Правительствэ ыкти СССР-м хэгъэгу клоцт Иофхэмкэ и Министерствэ къыфагъэшшошагъэху орденхэмрэ медальхэмрэ бэу илаагъэ. 1999-рэ ильэсүм дунаим ехьжыгъ.

Заом

Къелыжыгъ, машлом...

Михаил Лобовыри Хэгъэгу эзшхом хэлэжьагъээм ашыц. 1926-рэ ильэсүм Омскэ хэкум къышыхъуг, эзо ужым янэ игүсэу Адыгэ хэкум щыпсунэу къэлжыгъагъагъ. 1956-рэ ильэсүм къышегъэжьагъэу къэлэ мэшлэгъэклосэ командэм хэтэу къулукъу юхьыгъ. Ильэс 13 щитхъушхо хэлэу Иоф югъэцэлжагъ.

Заом хэтэу Быракъ Плыжым иорден къыратыгъагъ. 1969-рэ ильэсүм «За отвагу на пожаре» зыфилорэ медальр къыратыгъ, ау ар ежымылжьагъ. Ильэгъэжьагъээ.

Къымэфэ пчыхъэ чыылэу, сыхъатыр 9-м ехьагъэу Мыекью-

МЕМОРИАЛЬНАЯ ДОСКА

Установлена в честь командира отделения профессиональной пожарной части № 7 по охране г. Майкопа, 2-го отряда ППО УПО УВД Краснодарского крайисполкома **ЛОБОВА Михаила Пантелеевича**

Участник Великой Отечественной войны, кавалер ордена Боевого Красного Знамени. Погиб при тушении пожара складов сырья Майкопской шпагатно-верёвочной и канатной фабрики 8 февраля 1969 года. Награждён медалью «За отвагу на пожаре», посмертно.

жыгъэ Михаил Лобовыр къызэхэогъэ дэлкыым чиубытагъэу, ыпсэ хэкыгъэу къагъотыжьагъ. М. Лобовыр лыгъэу зэрихъагъэр Урысыем ошлэдэмыши Иофхэмкэ и Министерствэ и Шэжэ тхыль дахагъ. Мэшлэгъэклосэ депоу Мыекьюапэ дэтым 2015-рэ ильэсүм аш мемориальнэ пхъэмбгүу къыщыфызэуахыгъ.

Депохэр аригъэшыгъэх

1971-рэ ильэсүм Адыгэ хэку гэцэлкэло комитетын имэшлэгъэклосэ отдел ашыгъыгъагъэм **Владимир Ильич Гребенюк** пащэ фашы. Ар Приморскэ-Ахтарскэ къышыхъуг, исабынгъ зэоуж лъэхъан къиням тафагъ. Львов дэт мэшлэгъэклосэ-техничесэ училищыр къизух ужым, аш Краснодар краим мэшлэгъэклусэхэм я Гээлорышлэпэлээнэзэ амал щылжьагъэ. Сыхат 12 хъульээ

стырэ складым идэлкъхэр чыпилэчыпэу къызэхашащыгъэх. Цыифхэм лугъом жыы къаригъашгэжьагъэ, угарнэ газыр зыузыщхэрэм яакыл щынштагъ.

Пчэдыхъжым, сыхъатыр таатыкъ 15-кэ 8-м ехьагъэу, машлом чэш реным пэуцу-

Зыцэ къетуагъэхэри, нэмийхэри мэшлэгъэклосэ ныбжыкъэхэм ящысэтехыпэу къэнэжых, ацэхэр ежхэр непэ зыхэтхэ къулукъум итарихъ хатхагъэх.

ШАУКЬО Аслынгуаш.

О УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

Тхъапэри пхъашъори агъэфедэх

Тибэдзэршыпіхэм шэхэу къатехъашт бэмэ якіесэ пхъашъхэ-мышъхэу шхомчыр. Ар къызыпы-кіэрэ чыгым ильэгагьэ метрэ 35-м нэсы, игъумыгъеки метрэ фэдиз хуушт. Мэкъуогъу-бэдзэогъу мазхэм чыгыр мэкъэгъагьэ, пхъашъхэ-мышъхэм чыпьюгъум игъо мэхъу, шьомпіш түжьюу ар зэрылым къизэу зыргъажъэрэр чыпьюгъум якіхэр ыкіи шэкюгъу мазэр ары.

А лъеханыр ары жъугъеу цыфхэр шхомчугъой зыкхэрэр (нахыбэрэмкіэ Шапсыгъе). Тэ тикушхэльэ чынхэмэ ар къашэклы, ау илешуғъекі, сэ къызэрэсшошырэмкіэ, хытушо шхомчым фэдалон.

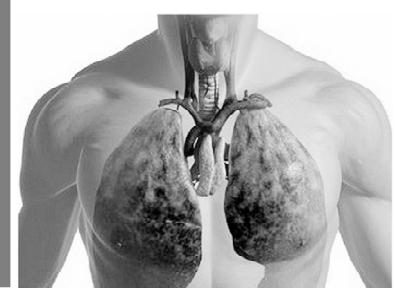
Шхомчым изэхэлтыкіэ фэхъыхыгъеу шэнгээлэжхэм къызэралорэмкіэ, ащ ипроцент 50 — 52-р — псы, процент 42,8-р — углеводных (крахмалыр, декстриныр, глюкозэр, фруктозэр).

Цыфым ижыкъэшапіхэр, нэгъу-кітэйий зэхэтэр, жъэжьехэр мэузхэмэ, ревматизмэ иэмэ, төхягъур къеутэклигъемэ елэзэгъянэм фэш народнэ медицинэм егъэфедэ ежь шхомчым имызакую, ар къызыпкъэрэ чыгым ыкышшу, тхъапэхери.

Шхомчым икъэгъагьэрэ ежь а пхъашъхэ-мышъхэмрэ къакъекіэрэ псыр («вытяжка» зыфалорэр) агъэфедэ къупшхэу зэрэтилэхэр мэпшхэмэ, артрит, полиартрит узхэр зилээм.

А псыр гъогогуу 10 — 12-рэ зээзылылэхэрэм узир эрэхжъукъирэр зэхашэ. А «вытяжка» лъэшэу ишуагъэ къакълоу elo народнэ медицинэм лъыр псынкашэу мыпцэнэмкіэ, капиллярхэр ыкы лъынтафхэр нахь пытэ хъунхэмкіэ, лъырыклоу elo лъынтафхэм тромбхэр афэмыхъунхэмкіэ. А уцыр (вытяжкэр) гомеопатическэ ап-

Шхомч чыгым ыкышшо бгъушкъоиниш, псы кіепкіещт (1:10). Сыхатныкъорэ ар къеб-гъэжкоиниш, бгъечулыкъоиниш. Узыжыниш, джэмыхъышхэз түрүтлоу мафэм 3 — 5 уешшоэ пшышт.

Кіэмтлыу узым (радикулитым) ыгъэгумекъхэрэм

Народнэ медицинэм къызэриорэмкіэ, мыш фэдэ компресс бгъэфедэмэ ишуагъэ къеклошт: шхомчыр бгъешкъоиниш, хаджыгъэм фэдэу шэбэ дэдэу пшышт, ар хэбгээхуашт къолым шэу къите-кыгъэм (1:1). Хыалыгу шуцэл бзигъэхэм ар ащыфэнэши плуакъе, чыплюу узырэм тепльхаштых ыкы фэбэнэу зыгорэ къепцэхуашт.

Ревматизмэр

Шхомч грамм 500 бгъешкъоиниш, псы гъэжьогъекіэ литри 3 кіепкіещт, ар сыхатныкъорэ етлани къебгэжъошт. Такыкъ 20 — 30-м шигъэтиныш, узыжышт. Зызышибгээпкъищтим ит псеу градус 39 — 40 зилэ а псыр хэпкіенеш, такыкъ 15 — 20-м ащ ухэлышт. Нэужым фабэу зычэууцхъаныш, учылышт. Зы мафэ төбгашлаа, ятанэрэм арзуштэу узэлзэжызэ тхамэфитлоу арэущтэу пшын фаеу народнэ медицинэм къело.

Лъынтафхэр эзэфыгъэ хъунхэр

Бэрэ зэхэтэхы «варикозное расширение вен» aloy. Ащ къикырэр гум еклюкъирэ лъыр зэрыклоу лъынтафхэбгъухэр, нахь зыщылко къиплем хэшэгъэ фэхъузэ, зээфыгъэ хъунхэр ары.

Лъынтафхэм япхыгъ «тромбофлебит» зыфалорэ узыри. Мыхэмкіэ 133-рэ амалэу народнэ медицинэм ыгъэфедэхэрэм ащыц шхомчыр. Ащ пае

шхомч гъэушшэбыгъэ стечаным ызыланэм къепкіещт аркъ стечаныкъо ыкы чыплюе мэзахэм тхамэфитлоу щигъэтышт мафэ къес зэхэгъахъэзэ. Нэужым ар узыжыниш, гъотко 30 — 40 зырызэу мафэм 3 — 4 уешшоэ пшышт тхамэфи 3 — 4-м къыкъоц.

Ащ даклоу, угольникын зыхъукъэ лъакъохэм ащыфэштэри бгъэхъазырын фае. Ар зэрэпшыщтыр: шхомч гъэушшэбыгъэ стечаным ызыланэм, картоф крахмал щайджэмыхым изэу, къекъирэ 133-рэ уцэу шалфеим итхэлэе гъешкъоигъэ джэмыхъышхэз зэхэпльхъанхэш, ахэм аклэпкіещт чэтим ишэ гъэжьюгъэу стечаным изыр. Ар төбгээющтэй псеу къажъорэм ыкылу («водяная баня» зыфалорэр) ыкы сыхатырэ ащ төбгээющтэй. Нэужум сыхаты 6 — 8-м щигъэтиныш, етлани машлом төбгээуцоныш, къэжъоным нэбгээсүйт. А зэпстэумэ ауж узыжышт, къэнагъэм псеу къыкъоц.

Псауныгъэ
Тхъэм къыштует!

Нарэхэр

— УипскакIэ сыгу ыхырэп, — рею врачым къыфекIогъэ хульфыгъэм.

— Ащ зи хэсийхъан ышилэп, нэмийкI псакIэ сэ сиIэп.

* * *

— Тутын уешшуа?

— Хыау.

— Ар дэй. Тутын уешшоцтыгъэмэ, ар чIэудзыжынэу ослоньеши, нахь угупсэфыщтгъагъэ.

* * *

— Сэмэгубгъум утэлъэу учыыен фае.

— Хыау, ар хъухэштэп. Сишихъэгъусэ чыъем хэтэу мэгүүцилэ, сэ сэмэгү тхаклуумыкIэ зыпари зэхсхырэп.

* * *

— Доктор, шхъэр зэтэутэу узы зыхъукIэ сида згээфедэмэ хъущтыр?

— Клей дэгъу.

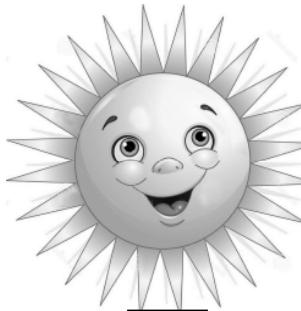
* * *

— Доктор, тэрээ цыфым ышхъэ къыхэншире къупшхъэхэмкIэ ащ ишэн зыфэдер къепшилээ пльэкъищтэу зэралорэр?

— Нахь тэрээзир ишхъэгъусэ ишэн бгъэунэфыныр ары.

Нэкубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЖАКИМЫКЬО Аминэт.

ТЫГЭНЭБЗҮЙ

Тынфэгүши, тихэку кас!

Родинэр — гушынэшху

Родинэр. Ар шъабэ, фабэ ыкы гушуагъэр зэфэдэкээ зыхэль гүшүү. Родинэр — уичыгу, уикъуадж, уихэу, уи Хэгъэгү инэу узыпугъэу, уэзгэджагъэр ары.

Сабый цыкъум апэдээ кынорэ гушынэу Ным ычын! Родинэр — уильфыпэ, уикушапл, уиурал, уиапэрэ лъэбэкъухэр, уиапэрэ гүшүйэхэр ыкы зэкэе уищынэгъэ зэрэштэу аш ехыгъ.

Этюд

Родинэр — уи Хэгъэгүшху ары. Тихэгъэгү шүүлэгэу ныбыдзышэм хэлээу кыттофэ. Күшээ оред дахэмкээ, ны үшүм ымакъээ аш тыфэнэйасэ.

— Орыба, синэнау, мытыгъэр кызыыфыкъонкырэр,

Орыба, сицыкъу, жуягъохэр зыфештэхэр, Орыба, сидах, къэ-

гъагъэхэр кызыыфекъхэр,

Орыба, сиуб, кэлэцыкъу ыгыгылхэр, еджапхэр ыкы еджепшахэр Хэгъэгум зыфишхэрэр.

Орыба, синэф, ти Хэгъэгушхо иухумаклохэм зэмьблэхжэхэу мамырныгъэр кызыфыдахыгъэр!

Ош пае, сицыкъужый, а зэкэе зэрэштэу зэпенэфыжъэу

Тхэшхом кызыкгээшыгъэр.

Күшхьи, мэзи, чыги, псыхуу,

Къэкырэ лъэпкыи,

псэушхъаби,

Къолэбзыуи, бзыу-

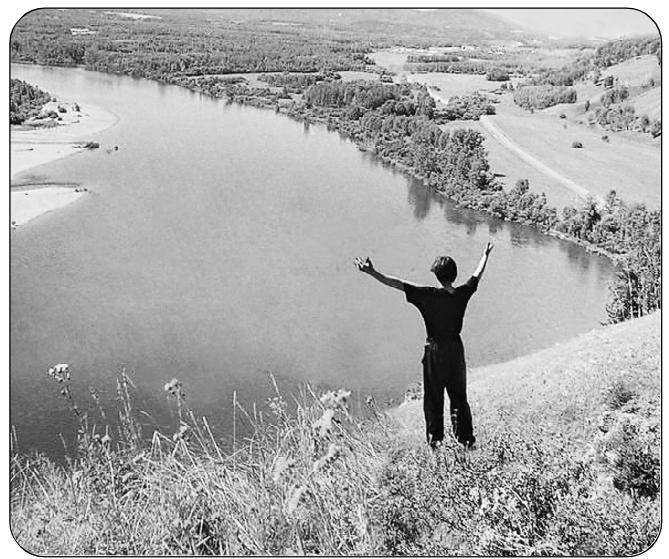
жыий —

Псэ зыптыр зэкэе ош пай!

Инышху, цыфышлоу, насыпышлоу Тхэм уеш!

Родинэр — уян, уи Хэгъэгү, цыф хвалэлэйбэу кыношлэгъэхэр; уикъуадж, уиунэ, уиурал; пытэу угу иубут а зэкэе!

Джашигъум уимафэхэр дэхэштых, ори цыфышлоу зипчишт.

ЯХЬУЛЭ Сэфэр

Родинэр — уян

Ным нахь лъаплэ насып бгьотына, Родинэм фэдэ ны тэ кыпхына? Тыдэ уктуагъэми — ар уигъусэн, Родинэ класэм уиухъумэн

Ным нахь лъаплэ хэт улукъена? Нэу узыпугъэр о пшыгъупшна? Тэ зыгъэзагъэми, Родинэр — уян, Ихэхъонигъэ ренэу фебан.

Дунаим инэфыпсых

КіэлэцІыкІухэр — хээрэ цыф лъэнки ианахь банигъэ шхъялэх; ахэр гугъапІэх ыкы къэкІошт мэфакІэр зыгъэлорышІэштых.

* * *

Сабый хярамынчагъэм ыкы Іупэцх фабэм пеіэн насып шыІэп.

* * *

Сабый пэпчь рызыкъ гъэнэфа-гъэ ил.

* * *

Сабыгъор — сидигъу гушуагъо, сидигъу чэфыбээ иэфын — насып закл. Дэжары ныбжырэу гум кызыг-Кинэрэр.

Къашъушэ

Мафэ горэм зы шым тесхэу лырэ шьашъэрэ гьогум риркюштигъэх. Ахэм аужкэ кыкыи шыу горэкваклэхагь. Гьогогу къафэхъугъэ калэм шьашъэр гүшүэгъу ышынэу фаети, зыкыфигъязи кьеупчыгъ:

— А шьашъ, мы зишияплэ удэсыр сидэу кылыфыщт?

Шьашъэм мары джэуапэу кыри-тижыгъэр:

— Зишияплэ сидэсыр мырэущтэу кысыфыщт: мыш янэ сэ сяна игащ.

Гьогогу къафэхъугъэ калэр ашгэгупшишээ агокыжыгъ.

Ар сидэу кылыфыщта?

(ТВ: «Джэуапэу»)

Зэнбдэгъухэм клаачэу тхэлээр, Еджэнгъэм фэдгэээн. Тянэ гупсэу Родинэшхор — Хэгъэгү класэш, дгэрээзэн!

Уихэгъэгү шы

ПЛЪЭГҮҮНЫР

Бланэр зыщалыгъэм екІу-жыс.

* * *

Дунаир къэкІухыи уиунэ ихь-ажь.

* * *

Зыщыыр шы умыльгъу-рэр цыфэн.

* * *

Плъэпкъ фэлажь, уихэку фэзау.

* * *

Тиунэжь пхээжь машы («Уиунэжь фэдэ ѢыІэп» зыфиу).

* * *

Уимыхэгъэгү идышиэбг нахь, узыщалыгъэм ичыгу Іэмич.

* * *

Уихэку лъашмэ, урэгушхо.

Пшылъэр

Адыгэ пшыс

Лы горэ тхагъэпцэу, пцы усэу Ѣылагъ, пцы кьеусы тоу умышиээ, уигъапцэштыгъ.

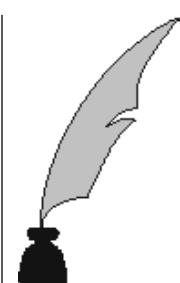
— Сыдэуштэу мыш фэдидынцырэ уусыра, сидэуштэу къеуугушысыра? — лыим эупчыгъэх.

— Ар аш фэдизэу сэ кын кысфэхъурэп, пцылъэр си-иэш, джащ кысэхы. Шыушлошь мыхэрэмэ, нэбгыриту кызахжъуагъэх, тадэж кызэдэжжъуагъаку, сипцылъэр пхэшхъаклэхэр дэгъэнагъэш, къастын.

«Тэ тыклошт», агуи, нэбгыриту къаҳэкъыгъ. Ахэр кызыдышэхи пцыусыр ядэж къэклюжыгъ. Щагум дищэхи, «мо

пхэшхъаклэхэр дэгъэнагъ, си-нэсирэпшь, зыкэшшууф» ылонмэ, ашпээ дэуцомэ, зы пхэшхъаклэхэр дэгъэлхъэмэ, «аш дэлээп, модрэ пхэшхъаклэхэр ары зыдэслхъагъэр» ылонз, ашпээ дэсэу зыкыраригъэхъакыгъ. Етланэ ариуагь:

— Джары, сиыбдэгъу хялэлхэр, пцы зэраусырэр!

Гушынэжъхэр

Сабый зэрмысым насып ильэн.

* * *

Сабый клаачэу кушынэс еды.

* * *

Сабыир анахыжь.

* * *

Сабыим иунашьо пачхъам иунашьо нахь лъэш.

Нэклубгъор зыгъэхъазыргъэр
МАМЫРЫКЬО Нуриет.

